

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ TEIKIAMOS PASLAUGOS ĮGYVENDINANT SPECIALIĄSIAIS PROGRAMAS

2008 m. vasario 14 d. Nr. VA-P-60-14-4
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento direktorės Jolitos Korzunienės
2007-07-23 pavedimą Nr. P-60-14

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Inga Tarakavičiūtė (grupės vadovė)
Aušra Maziukaitė
Birutė Giniotienė

Auditas pradėtas 2007-07-23
Auditas baigtas 2008-02-14

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Biudžetinės įstaigos 2007 m. įgyvendino 69 specialiąsias programas, finansuojamas iš įmokėtų į biudžetą biudžetinių įstaigų pajamų, gautų už fiziniams ir juridiniams asmenims teikiamas mokamas paslaugas. Už paslaugas gali būti imama rinkliava arba kitoks atlyginimas.

Rinkliavos ir kitos biudžetinių įstaigų gautos pajamos už teikiamas mokamas paslaugas įmokamos į valstybės biudžetą, tačiau tik rinkliavos perskirstomos per biudžetą bendriems valstybės poreikiams tenkinti, kitos lėšos grąžinamos biudžetinėms įstaigoms jų specialiosioms programoms įgyvendinti.

Siekdami įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų reglamentavimą ir administravimo procesą, nustatyti veiklos problemas ir trūkumus bei pateikti rekomendacijas veiklai tobulinti, atlikome veiklos auditą, kurio metu nagrinėjome biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų reglamentavimą, atitiktį biudžetinių įstaigų veiklai ir rinkliavos objektui, atlyginimo už paslaugas dydžio nustatymą.

Audito metu nustatyta:

- Įstatymuose neregamentuota, už kokių paslaugų teikimą biudžetinės įstaigos turi imti atlygį. Biudžetinės įstaigos teikia įvairias mokamas paslaugas, tačiau atsiskaitymas už gautas pajamas nėra pakankamas.
- Kai kurios biudžetinės įstaigos teikia paslaugas, nesusijusias su jų veiklos tikslais ir uždaviniais, numatytais veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose (maitinimo, autotransporto remonto, saugojimo, komunalines ir pan.).
- Teisės aktuose nėra aiškiai nustatyta, kokios paslaugos turi būti įtrauktos į rinkliavos objektų sąrašą. Nėra institucijos, kuriai būtų pavesta periodiškai vertinti paslaugų atitiktį rinkliavos objektui, o įstaigos nesuinteresuotos inicijuoti teikiamų paslaugų pripažinimo rinkliavos objektais. Audito metu nustatyta, kad dalis biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų baigiasi juridinę galią turinčių dokumentų išdavimu, t. y. atitinka rinkliavos objektą, tačiau nėra įtrauktos į rinkliavų objektų sąrašą.
- Biudžetinių įstaigų pajamos, gaunamos už teikiamas mokamas paslaugas, nėra perskirstomos per valstybės biudžetą bendroms valstybės reikmėms, kaip kiti mokesčiai ar įmokos. Šios pajamos yra grąžinamos paslaugas teikiančioms įstaigoms ir gali būti naudojamos ne tik paslaugų sąnaudoms padengti, tačiau ir kitiems šių įstaigų poreikiams tenkinti. Į valstybės biudžetą 2006 m. rinkliavų buvo surinkta 54 mln. Lt, 2007 m. surinkta 62,6 mln. Lt, tuo tarpu biudžetinių įstaigų pajamų gaunama kelis kartus daugiau (2006 m. surinkta 292,4 mln. Lt, 2007 m. įstatymu patvirtinta pajamų surinkimo užduotis – 272 mln. Lt).

- Teisės aktuose nenustatyta, kokios sąnaudos turi būti įtraukiamos apskaičiuojant atlygį už paslaugas, už kurias neimama valstybės rinkliava. Atlygio už paslaugas dydis dažniausiai nustatomas jas teikiančių biudžetinių įstaigų vadovų įsakymais. 2006 m. biudžetinės įstaigos nepanaudojo ir į 2007 m. perkėlė 108,5 mln. Lt specialiųjų programų finansuojamų iš pajamų už teikiamas paslaugas lėšų. Asignavimų likučiai rodo, kad atlygis gali būti nustatytas didesnis, nei patiriamos sąnaudos paslaugai suteikti arba dalis paslaugų teikimo sąnaudų dengiamos kitų programų lėšomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) rekomendavome tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, ir aiškiai nustatyti už kokių paslaugų teikimą biudžetinės įstaigos gali imti atlygį bei kaip turėtų būti apskaičiuojamas šio atlygio dydis. Auditorių nuomone, turėtų būti aiškiau apibrėžtas ir rinkliavos objektas. Rekomendavome įvertinti biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas ir imtis priemonių, kad biudžetinės įstaigos atsisakytų teikti paslaugas, neatitinkančias funkcijų, numatytų jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai rekomendavome periodiškai atlikti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų analizę ir teikti siūlymus Vyriausybei dėl biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų, susijusių su juridinę galią turinčių dokumentų, jų dublikatų išdavimu ir perregistravimu įtraukimo į rinkliavos objektų sąrašą.